

Neviditeľná (samo)vražda

CEPTA, Zvolen; 20.2.2013

Jednou z dôležitých informácií, ktorá bola odprezentovaná a diskutovaná na medzinárodnej konferencii oz CEPTA „Čistejšie ovzdušie v európskych mestách“ (12-13.2.2013 v Bratislave) bolo stále viac sa rozširujúce zámerné no nelegálne ničenie, resp. deinštalovanie filtrov na sadze vo výfukoch dieselových motorov na Slovensku.

Peter LENDÁK, výkonný riaditeľ **S-EKA** spol. s r.o., sa k tomuto problému vyjadril: *“Akýmkoľvek spôsobom narušený či upravený filter výfukových plynov (filter pevných častíc - DPF, FAP, SCR) je zásah v rozpore s platnou legislatívou SR¹. Takéto vozidlo je technicky nespôsobilé na prevádzku na pozemných komunikáciách v SR. Okamžite mu môžu byť políciou odobraté značky, Obvodným úradom udelená pokuta 332€ a až do odstránenia poruchy môže byť vozidlo vyradené z evidencie, v špecifických prípadoch i na trvalo. Autorizovaný servis, ktorý takýto protiprávny zákrok zrealizuje alebo sprostredkuje, môže mať okamžite odobranú licenciu.“*

Toto sú „len“ právne následky takejto úpravy filtra. Podstata problému je v poškodzovaní zdravia a životného prostredia. Filtre na sadze – filtre pevných častíc (DPF, FAP, SCR) sú povinnou výbavou nákladných i osobných dieselových, naftových áut v emisnej triede (EURO 5) a niektorých vozidiel (EURO 4), cca od roku výroby 2003. Ich povinnosť zavádzania vychádza z európskej legislatívy s cieľom chrániť ľudské zdravie, klímu a životné prostredie. *„Sadze z naftových motorov sú karcinogénne, čo tohto roku v júni už oficiálne potvrdila aj Svetová zdravotnícka organizácia – WHO². Okrem iného, poškadzujú dýchacie orgány a cievny systém organizmu³. Koncentrácia týchto škodlivých ultrajemných častíček v blízkom okolí auta, ktoré má nefunkčný, resp. zničený filter pevných častíc je minimálne 100 000 na cm³, čo je 10-krát viac ako pri aute s plne funkčným filtrom, resp. aute na plynový pohon. Preto, ak štartujete auto, stojíte vedľa auta alebo autobusu s bežiacim naftovým motorom bez funkčného filtra, za 1 minútu vdýchnete cez 750 miliónov týchto škodlivých častíček – vy, vaše deti a vaši blízki, okoloidúci, kolegovia tiež. Bežné, vetracie filtre vo vnútri, v kabíne auta tieto častice nezachytia“* hovorí **Daniel Lešinský** z oz CEPTA.

Dr. Axel Friedrich (DUH, Nemecko) expert na kvalitu ovzdušia na to reaguje: *„Je protiprávne, ak vlastník vozidla zničí, demontuje, či deaktivuje výfukový filter. Dopúšťa sa pomalej a neviditeľnej vraždy nevinných ľudí. Slovenská vláda by mala takýchto ľudí vysoko sankcionovať!“*

Deaktivácia, poškodenie filtra na nákladných autách či autobusoch má aj finančný dopad na štát. Ich používatelia platia nižšie emisné mýto, ako by v skutočnosti mali a ako v skutočnosti znečisťujú prostredie.

V súvislosti s dôvodom deinštalácie či ničenia výfukových filtrov **P.Lendák** (S-EKA) dodáva: *„zrejme si to dávajú robiť šoféri/šoférky, ktorí majú opakovaný problém so zanesením filtra. Ten však vzniká pri nesprávnej jazde s takýmto moderným motorom, ktorý vyžaduje pravidelnú regeneráciu zaneseného filtra ustálenou jazdou pri vyššej rýchlosti a zahriatom motore, najneskôr však – ak dôjde k indikácii na palubnej doske. Takáto jazda pri rýchlostiach nad 70 km/hod. (podľa návodu výrobcu) nemusí trvať dlhšie ako 5 až 10 minút, kým sa zachytené častice vo filtri nespália a filter je opäť čistý a pripravený na svoju činnosť“*

Kontakt: Ing. Daniel Lešinský, PhD. (CEPTA), lesinsky@changenet.sk; +421 905581076

Túto tlačovú správu ste si prečítali vďaka medzinárodnému projektu **Clean Air** ([viac](#)), ktorý financuje EÚ prostredníctvom programu LIFE+ a medzinárodná kampaň **Soot Free For the Climate** ([viac](#)).

Skratky:

CEPTA – Centrum pre trvaloudržateľné alternatívy (www.cepta.sk), občianske združenie

S-EKA spol. s r.o. - **poverená organizácia** (technická služba) pre emisné kontroly cestných motorových vozidiel na Slovensku (<http://www.seka.sk/>)

WHO – Svetová zdravotnícka organizácia (<http://www.who.sk/>)

Zdroje:

1. Zákon 725/2004 Z.z. o podmienkach prevádzky na pozemných komunikáciách (napr. § 21, ods.2);
2. WHO/IARC – Sadze z dieselových motorov sú karcinogénne (12.6.2012): <http://www.iarc.fr/en/media-centre/iarcnews/2012/mono105-info.php>
3. MUDr. M. Šuta, prezentácia konferencie oz CEPTA - Čisté ovzdušie v európskych mestách (12.2.2013): „Prachové častice a ľudské zdravie“: <http://www.cepta.sk/index.php/sk/kvalita-ovzdušia/123-informacie-o-teme-a-kontakty/500-ciste-ovzdušie-v-europskych-mestach;>
4. Ing. P. Lendák, PhD., prezentácia konferencie oz CEPTA - Čisté ovzdušie v európskych mestách (13.2.2013): „**Problematika kontroly emisného stavu motorových vozidiel v Slovenskej republike**“: <http://www.cepta.sk/index.php/sk/kvalita-ovzdušia/123-informacie-o-teme-a-kontakty/500-ciste-ovzdušie-v-europskych-mestach;>